

Zadanie – výpočet a zobrazenie zložiek tenzora vyšších gradientov gravitačného zrýchlenia pre jednoduché teleso (guľa)

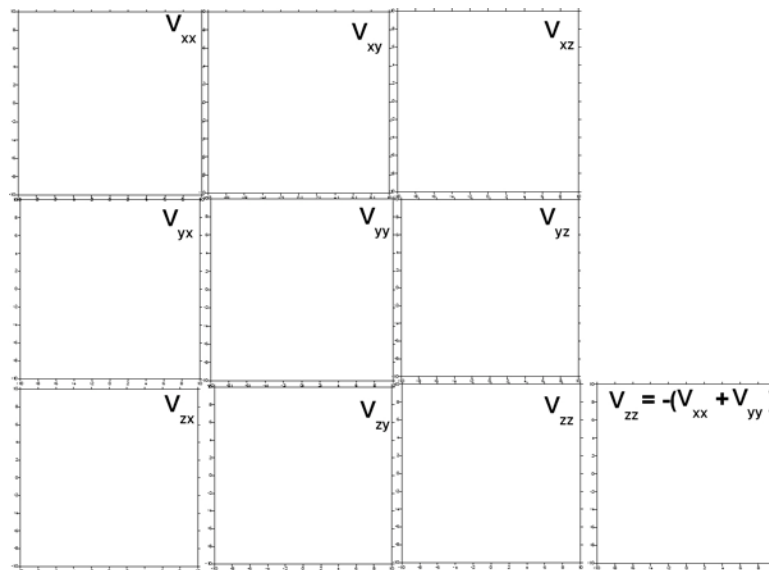
1. V prostredí GS Surfer (alebo Matlab) vypočítajte a zobrazte vyššie gradienty V_{xx} , V_{yy} , V_{zz} , V_{xz} , V_{yz} , V_{xy} , V_{zx} , V_{zy} a V_{xx} pre guľu s polomerom $R = 0.5$ m a hustotou $\sigma = 19270 \text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$ (zlato) a hĺbkou uloženia jej stredu rovnou $\zeta = 2$ m ($\xi = 0$ m, $\eta = 0$ m). Hodnoty vypočítajte na úrovni $z = 0$ m pre $x \in \langle -10 \text{ m}, 10 \text{ m} \rangle$ a $y \in \langle -10 \text{ m}, 10 \text{ m} \rangle$ podľa nasledujúcich vzťahov:

$$\begin{aligned}
 V_{xx} &= \kappa M \frac{2(\xi - x)^2 - (\eta - y)^2 - (\zeta - z)^2}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{xy} &= 3\kappa M \frac{(\xi - x)(\eta - y)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{xz} &= 3\kappa M \frac{(\xi - x)(\zeta - z)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} \\
 V_{yx} &= 3\kappa M \frac{(\eta - y)(\xi - x)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{yy} &= \kappa M \frac{2(\eta - y)^2 - (\xi - x)^2 - (\zeta - z)^2}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{yz} &= 3\kappa M \frac{(\eta - y)(\zeta - z)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} \\
 V_{zx} &= 3\kappa M \frac{(\zeta - z)(\xi - x)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{zy} &= 3\kappa M \frac{(\zeta - z)(\eta - y)}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}} & V_{zz} &= \kappa M \frac{2(\zeta - z)^2 - (\xi - x)^2 - (\eta - y)^2}{\left[(\xi - x)^2 + (\eta - y)^2 + (\zeta - z)^2 \right]^{5/2}}
 \end{aligned}$$

pomoc:

V prostredí Surfer môžete využiť funkciu Grid/Function, pričom uvádzam návod na výpočet V_{xx} :
 $z = 6.67E-11 * 4/3 * 3.1415 * 0.5 * 0.5 * 0.5 * 19270 * ((2 * x * x - y * y - 2 * 2) / \text{pow}((x * x + y * y + 2 * 2), 5/2))$

Výsledné polia zobrazte v nasledujúcej štruktúre:

2. Koľko zložiek tenzora je nezávislých?

Numericky overte, či sú V_{yx} , V_{zx} a V_{zy} symetrické okolo diagonály (t.j. $V_{xy} = V_{yx}$, $V_{xz} = V_{zx}$, $V_{yz} = V_{zy}$) a či pre zložky na diagonále platí Laplaceova rovnica $V_{xx} + V_{yy} + V_{zz} = 0$, z čoho vyplýva: $V_{zz} = -(V_{xx} + V_{yy})$. Tiež by mohlo platiť aj: $V_{xx} = -(V_{zz} + V_{yy})$ alebo $V_{yy} = -(V_{xx} + V_{zz})$.